

Dénes Ida

BOLONDOKHÁZA

Akicsi kék hátzsisák könnyedén vitte tulajdonosát a vonatállomásról kifelé. A gyermek lába alig érte a földet, szinte lebegett. Anyja húzta, emelte a fiúcskát, vonta maga után. A gyermek léptei jóval kisebbek voltak, a felnőtt meg sietett. Legalábbis szeretett volna sietni.

- Csak nyugodtan - szólt az anyának sötétkék kalapja alól a kalauz -, a vonatpótló még biztosan nem indul. Előbb buszsofőr kell hozzá, az meg nincs. Ráérnek... - legyintett a férfi, majd leemelte kalapját, és alkarjával letörölte homlokáról az egyre szaporodó cseppeket.

- Hát ez hihetetlen, komolyan mondom, hihetetlen - morgott a gyermek anyja, s már nem siettek annyira.

A kisfiú kék rövidnadrágot, fehér pólót és fehér sapkát viselt. A sapka napellenzős volt, de ez nem segített sokat, mert hátra volt fordítva: úgy maradt, ahogy anyja ráhúzta buci fejére még a vonaton. A nap nem foglalkozott a napellenző nélküli gyermekkel, pihegő cinkékkel vagy izzadó kalauzokkal: könyörtelenül sütött.

A busz ajtaja nyitva volt. Sehol a sofőr.

- Ez kész bolondokháza, esküszöm! - sóhajtott fel a gyermek anyja, miközben felszálltak. - Bolondokháza az egész! - leültette a gyereket. Helyet keresett a csomagjuknak a fejük felett, és leült ő is a fiúcska mellé. Fújt egy nagyot, lehámozta a hátzsisákat a fehér pólóról. A gyerek ölébe adta. A sapkához nem nyúlt.

- Mi az a bolondokháza, Anya? - sandított ki sapkája alól a gyerek.

- Ó, hát egy hely, ahol... olyan beteg emberek vannak - válaszolta bizonytalanul az anyja és elővett egy vizesüveget.

- Betegek? - kérdezett vissza a kicsi, kezében a vizesüveggel. Ha buciféjé eddig nem értette, mi történik körülötte, most már tudta, végre tudta teljesen. Arcán elégedett mosoly jelent meg.

- Ühüm. Na, igyál. Rémesen meleg van... - noszogatta a gyermeket az anyja, mert a fiúcska még mindig mosolyogva gondolkozott.

Új utas szállt fel a buszra: egy középkorú nő.

- Ez a busz megy Karcag felé? - kérdezte a nő.

- Ez itt bolondokháza! - vágta rá gyorsan a kisfiú. Mosolya épp olyan elégedett volt, mint az imént.

- Na, akkor jó helyen járunk - kacagta el magát a nő, és leült. Ölébe vett egy lidl-s reklámszatyrot: úgy ölelte, mintha a kisbabáját szorítaná.

- Karcagra? - kérdezte egy srác. Világoskék hosszú pólóján nagy fekete betűk virítottak, a hátán fekete hátizsákot hozott. Nyakában fülhallgató.

- Ez itt bolondokháza - válaszolt ismét a kisfiú, arcán ugyanaz az elégedett mosoly.

- Meghiszem azt, sofőr sincs és...

- Igen, persze, ez a busz megy Karcagra - vágott a srác szavába a gyermek édesanyja - vagyis ennek kéne mennie. Azt hiszem... - bizonytalanodott el hirtelen, mert eszébe jutott, hogy semmilyen táblát nem látott, nem is tudja biztosan, hogy jó buszra ültek-e. Majd újra megszólalt, valamivel hűvösebben: más busz nincs, ez kell legyen.

A buszon leghátul már ült két fiatal lány. Mindegyik fekete-fehérben, mindkettőjük haja ugyanolyan sima. Rajtuk kívül egy idősebb úr is a fedélzeten volt. Szemüveges, ősz hajú, olyan, mint amilyen általában egy nagytata szokott lenni, annyi különbséggel, hogy a fején egy virágos szalaggal díszített szalmakalap világított.

Buszsofőr még mindig nem volt sehol, de már tükörtojást lehetett volna sütni az üléseken, úgy felforrt a jármű. A kisfiú elindult. Vitte magával a hátizsákot is. Megállt a nagytataformájú mellett, és megkérdezte:

- Te milyen beteg vagy?

- Beteg? Nem vagyok beteg! Nemrég gyógyultam meg. Megyek a kisunokámhoz. Látod, neki viszem ezt a kalapot. Szép, ugye? Nem akartam összegyűrni, ezért felvettem. Kiemeli a bajuszomat, nem gondolod? - fordította a profilját a gyerek felé a nagytataformájú. Szürke bajusza egész kicsike volt.

- Nem látom, hogy emelkedne, elég lapos, de van nálam gyógyszer. Kifizeted? - jelent meg a fiúcska arcán újra az elégedett mosoly.

- Gyógyszer? Kifizetni? Ha megnézheted közről a kalapot, jó lesz?

- Jó. Adjad ide - nyújtotta húsos ujjait a kisfiú a szalmakalap után.

- Rendben, de hol a gyógyszer? - a bucifejű erre nem válaszolt a nagytatának, hanem kinyitotta a kis hátizsákját és kivett egy zacskó színes m&m's-t.

- Tessék, választhatsz, te vagy az első betegem – tartotta a zacskót a férfi elé a kisfiú.

A nagytataformájú sárgát választott. Ujjai is sárgák lettek, már olvadt a máz a csokiról.

- Meggyógyultál, itt a kalap, na szia! – adta vissza a kalapot a kicsi orvos, és már új pácienset keresett.

- Szia! Mi a betegséged? – fordult a fülhallgatós fiúhoz.

- Betegségem? Nem vagyok beteg! Mindennap futok legalább 4 „kilót”, télen síelek, nyáron túrázok. Na, menjél szépen vissza anyukádhoz – mondta a srác, s kezével intett, hogy tűnjön el.

- De a bolondokházában betegek vannak, és te itt vagy. Én meggyógyítalak. Látod, van gyógyszerem. Adok neked. De valamit adjál te is – mutatta a kibontott cukorkászacskót a hátizsák mélyén a kisfiú.

- Okké... Adj egyet, de aztán söprés! – egyezett bele a kezelésbe a srác, de a kisfiú még nem adott cukorkát neki.

- Előbb megmutatod, mi van a táskádban? – szorította össze saját hátizsákja száját, és már próbált is a srácéba bekukucskálni a gyermek.

- Persze – és a hátizsák cipzárja kinyílt. A kisfiú belenézett. A bucefjú csak annyit mondott, hogy „hú!”, mikor meglátta benne a telematricázott ezüstsínű laptopot, aztán megengedte, hogy a beígért gyógyszert elfogyaszthassa a beteg. A srác piros színűt választott.

A kicsi hátizsák és a gazdája az egyforma hajú lányoknak is adott gyógyszert. Mindketten kéket választottak, mert az menő. A fehér sapkás orvos nem látta a cukormázos csokikat sehová elmenni, hacsak nem lefelé a páciensek torkán, szép sorban a buszon, egyenként.

Felszállt még egy fantás üveget cipelő férfi, egy hamburgert majszoló srác, egy fekete ruhás asszony, és egy terhes nő.

- Nézd, Anya, olyan a néni ruhája, mint a tiéd! – mutatta a fekete ruhás nőt a gyermek, de azonnal megszidta érte az édesanyja, amiért ujjal mutogat, pedig már sokszor mondta neki, hogy olyat nem illik.

A fantás üveges férfi, a hamburgeres srác, a fekete ruhás asszony és a terhes nő is megtudta a kisfiútól, hogy ők bolondokházában vannak immár együtt, és természetesen kaptak kezelést.

Már csak egy gyógyszer maradt, és szinte semmi levegő a buszon, amikor végre megjelent a buszsofőr. Köpcös, malacképű, kopasz férfi ült le a kormány mellé, és hátraszólt:

- Karcagra. Jegyeket nem ellenőrzök, aki akar, leszállhat. Indulunk - a slusszkulcsot már el is fordította, amikor a kisfiú megszólalt.

- De ez bolondokháza, és nálam van a gyógyszer - az apró orvos már nem volt magabiztos. Szája sírásra görbült.

- Semmi baj! Megyünk a nagyihoz, nemsoká megérkezünk! És nekem nem is adtál gyógyszert, pedig nagyon beteg vagyok. Képzeld, elfogyott a türelmem, szóval egy kis türelemgyógyszer jól jönne. Van olyanod? - kérdezte az anyja.

A fiúcska a táskájába nézett. Egyetlen m&m's maradt, az barna színű volt.

- Pont olyanom van, tessék! Vedd be! - édesanyja szájába adta a „pirulát”.

A buszsofőr a harmadik megállónál már elnézést kért a kis orvostól, amiért az indulásnál türelmetlen volt.

- Kár, pedig pont volt rá gyógyszerem. Most már mindegy. Keress fel egy másik orvost - javasolta szakértelemmel a napellenzőt hátul viselő kisfiú.

- Jó. Ahogy mondod. Addig is egy kis zene nem árt - és a buszsofőr bekapcsolta a rádiót.

- Jaj, végre! Azt hittem már sosem értek ide! Megint a felsővezeték? - kérdezte a bucifejű kisfiú nagymamája, amikor megérkeztek. A kisfiú édesanyja csak fáradtan bólogatott, és megölelte az asszonyt.

A bucifejű fiúcska nem válaszolt. Széket tolt a fogas mellé, leakasztott egy régi sztetoszkópot, és megfordította a napellenzős fehér sapkát a fején:

- Bolondokháza volt, nagy, de mindenkit meggyógyítottam. Majd nem mindenkit. Nagypának nem jutott. Lehet, hogy meggyógyult volna... Mennyiszer hallgatta ezzel, merre futkorászik bennem a huncutság... Ugye van cukorkád, Nagy? Színes kellene.

FLAMINGÓ

Mintha vékony iszapban gázolna kutatva, mintha legalább ezer szempár kísérné egy láthatatlan kifutón, mintha mellei mindközben egyre csak nőnének, úgy közelít felém Helga néni, lábait magasra emelve, száján vastag réteg rózsaszín rúzzsal, hogy megpusziljon. Jobban örülnék egy igazi flamingónak, mint ennek a dauerolt hajú, korosodó nőnek, a lábait csak teszi, teszi egymás elé, meglepően sokáig jön felém a panellakás szűk folyosóján, két keze satuként szorítja fejem, a számat keresi, én próbálok mégis az arcom tartani. Próbálok.

Elvégeztetett. Kész, ezt lehetetlen lemosni, hiába vágytam igazi flamingóra, csípjen belém, csapjon akár agyon a szárnyaival, de nem, itt mellettem Helga néni áll mosolyogva: rózsaszín jegyével megbillogozott. Menekülnék, de lehetetlen. A kamraablak mindig nyitva, tudom, de túl szűk, tuti, hogy beszorulnék, a többi ablak zárva, de ha nyitva volnának sem tudom, hogy jutnék le a harmadikról, meg se próbálok, fenékgig érő hajam sem segít, kötelem nincs, az ajtó végképp szoba sem jön, zárva, a kulcs Helga néninél. Anyám menthetne egyedül meg, de ő lent van a piacon. Örökkévalóság, amíg visszajön a nagynénjéhez, pedig nem vásárol sokat, de megnéz mindent, felmér, mérlegel, mérleg nélkül is tudja mindennek a súlyát, megfogdossa a fólia alatt nőtt paprikákat, cöccög a fonnyadt uborka előtt, és ott vásárol végül, ahol legszebb az áru, de az ára sem nagyobb a többinél, egy szatyorban elfér az egész: spenót, sóska vagy valami más zöldség, ilyesmi, ami nálunk még nincs, vagy nem is lesz a kertben, mert minden még a mi kertünkben sincs. Pedig jó lenne, akkor nem kellene Helga néninél várni, és hallgatni, ahogy levegőt vesz, kifújásnál meg a leheletében fürdeni, ami nem alkoholos, mégis egyszerre savanyú és édes, olyan, mintha erjedne benne a cukor, hogy mit mond, nem értem, nem is érdekel, csak a szúrós szagot érzem, émelygek, ó, csak hallgatna már el! Kérek inkább egy pohár vizet. Ha kibírom, hátha nem jövünk többet. Hátha...

Helga néni vonzol a konyhába. Mindig ez van, ha ellátogatunk hozzájuk, ismerem a forgatókönyvet, ugyanaz történik: megjelenik a

tányéron valami enniváló, vagy legalábbis valami, amit ő annak nevez, „csak egy kicsit”, mosolyog furán, és néz. Fortyogó láb vulkánkitörés előtt, futóhomok, ami soha nem ereszt, mellette piritott angyalszárny-hegy – ilyesmi van a tányéron, mert hogy valójában mi lehet, Helga néni tudja csak, vagy lehet ő sem, egyél csak, mondja, jobb, mint a grenádírmars, és nem értem, mert akkor még nem tudom, hogy az krumplistészta, amit ha Anyám készíti, az egyik kedvencem. Talán csirke, valamilyen krumplipüré van a tányéron, de ha csirke, napot ez nem látott, és ha krumpli, inkább csak lé, mint burgonya. A konyhasztalnál ülök, mereven nézem az ételt, ha elég mereven nézem, hátha eltűnik magától, gondolom. Valami egészen furcsa műanyag izén ülök közben: széknak nem széknak, legalábbis nem annak fest, játéknak nem játéknak, annak túl nagy, két kúpalakú műanyag rész hegyüknél összefogva, piros az alja és a teteje, középen fehér, fehér, mint a konyha, a fal is, a csempék, a szekrény, minden fehér és üres, csak a cukrosdobozban tudom, hogy van cukor (az is épp olyan fehér és piros színű, mint a „szék”), mert mikor Anyám megjön, abból szokott Helga néni egy egészen kicsikét a kávéba tenni. A konyhából nyílik a kamra, nem tudom, mi van a szekrényekben, de nem hiszem, hogy befőttek, lekvárok, mint Helga néni testvérénél, a nagymamámnál a polcokon, mert azok látszani szoktak, úgy kíváncsítják magukat, épp csak nem illegnek-billegnek mellé, de itt nincs kíváncsítás, csak zárt szekrények. A konyha másik végéből nyílik a folyosó, ami elég rövid, csak Helga néni közeledése tudja megnyújtani, cipők és kabátok laknak itt, majd jön az első szoba (itt a barométer) vitrines szekrényekkel, tévével, kanapéval, aztán a második szoba, amiben ágy van és ugyanolyan piros színű gyapjútakaró fedi, mint amilyen a székszerűség és a cukrosdoboz, majd van egy harmadik szoba is, amiben van egy hűtőszekrény. Ezt én nem láttam működni soha. Szűk nyílásnyira van nyitva, de sosem nyitom ki jobban, nem nézem meg, van-e benne valami, pedig érdekelne, nagyon is érdekelne, de félek, nehogy egy pont olyan hétéves kislány kucorogjon benne szótlánul, mint én, vagy valami annál is rosszabb, ki tudja. Ebben a szobában további szekrények, nippes sorakoznak, és talány, minek Helga néniéknek annyi szoba, mikor csak ketten vannak, mi bezzeg öten nem öt szobában lakunk, és még az ágyat is meg kell osztanom...

Ha ezt is kibírom, jöhet végre a barométerbámulás (milyen csodás szerkezet!), titkon üveghal-simogatás (az ujjam bele is dughatom a szájába, hogy megnézzem, most is üres-e a belseje), nipp- és csipketerítő számolás („hozzá ne érj, mert összetörök!”), emeleti ablakból nézelődés (te jó ég, mennyi autó, s fentről minden milyen más!). Helga néni ilyenkor tévét néz, Dallast vagy Szomszédokat, nem tudom, ami van éppen a tévében, legalább békén hagy, most nem akarja, hogy mindenáron szeressem, őt vagy a főztjét, igazán nincs is semmi szeretnivaló benne, vagy ha van, én azt még nem láttam, és szerintem a férje, az egész kedves Laci bácsi sem, mert egy döglött halra is kedvesebben néz. Laci bácsi kifejezetten szeret halat pucolni amúgy, többször láttam nálunk az udvaron, olyankor mindig mosolygott, persze az is lehet, hogy apám bora is segített a mosolygáson, ezt nem tudom, az biztos, hogy Helga néniéknél nincsen semmilyen bor vagy pálinka, itt Laci bácsi is csak vizet iszik. Partra vetett halként látom Laci bácsit, vergődik Helga néni szűrős nézése alatt, éjszaka pedig nem bújik a piros takaró alá Helga néni mellé, hanem a nyitott szájú üveg halba csúszik, mint egy dzsinn, onnan csak reggelente bújik elő újra, felveszi embertestét, papucsát, szemüvegét, reggelizik két falás veknit, bekap fél kanál cukrot, mert csak annyit szabad, majd óvatosan barkácsol a konyhaasztalon, ahogy a nyugdíjasok.

Húsz évvel később karácsonykor a rózsaszín szájú idős asszony ugyanúgy cuppogtat. Édesanyám vigyáz rá nálunk, falun, a föld szintjén, földszinten, ahonnan ő valamikor réges-rég kirepült, hisz mégiscsak a nagynénje, nem egy madár, és nincs gyermeke egy sem, ami egyáltalán nem meglepő, hisz több abortusza volt, mint amennyit számon tudna tartani.

Laci bácsi idősen elhagyta, hogy elvegye élete első szerelmét. Anyám és Apám még örült is, hogy na szegény embernek élete végére jut egy kis nyugalom, és sajnos igazuk lett, mert Laci bácsi meg is halt hamarosan. Helga nénit ez nem zavarja, rólunk se mindig tudja, kik vagyunk, rá sem emlékszik, ezért nem szomorú, abortálta a szomorú emlékeit hozzátartozói nevével együtt, befőtthe dunsztolta és zárt szekrénybe tette, de az zavarja, nagyon is zavarja, ha az állán kinő a szőr, szedjem ki neki, mondja, mert ő most is hódítani fog, ezt már nem mondja, de látszik rajta, mert ő mindig is hódított, a gyárban is, ahol

Laci bácsinak a tekintetét elcsípte és nem engedte többé, hódított minden egyes cuppanással, meghódította talán az egész várost.

Elkészültek a karácsonyfára a mézeskalács díszek, harang, félhold, kicsi és nagy szívek egymás mellett, a fahéjillatú halom tetején a kis Jézus pihen tojásfehérje pólyába öltöztetve, nézze, Helga néni, ugye, milyen szép lett, kérdezi tőle Anyám, de Helga néni nem nézi meg, csak mosolyog, megfogja és bekapja. A szenilis flamingó lenyeli Jézuskát, rózsaszín lesz tőle teljesen, hosszú lábú, kidüllesztett mellű, boldog, és elrepül.

Kőszeg tornyai